TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20807
Tarih : 23.10.2026

10/4891

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Karayolu yük taşımacılığı sektöründe yaşanan yapısal sorunların, nakliye ücretlerinin belirlenme biçiminin, şoförlerin çalışma koşullarının ve sektördeki denetim mekanizmalarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Karayolu yük taşımacılığı, tarımsal üretimden sanayiye ve ticaretten tüketim mallarının dağıtımına kadar ekonomik hayatın temel unsurlarındandır. Kamyon ve TIR sahipleri ile şoförlerin yaşadığı sorunlar; taşımacılık maliyetlerini, tedarik zincirini ve sektördeki rekabet koşullarını da doğrudan etkilemektedir.

TÜİK'in 2024 yılı Taşıt-Kilometre İstatistikleri'ne göre motorlu kara taşıtları bir yılda 382,87 milyar kilometre yol katetmiş; bunun yüzde 5,7'si çekiciler, yüzde 3,8'i kamyonlar tarafından gerçekleştirilmiştir. TÜİK'in 2023 yılı verilerine göre karayolu taşımacılığında tüketilen nihai enerjinin yüzde 69,4'ü motorinden oluşmuş, kamyonlar toplam tüketimin yüzde 23,4'ünü gerçekleştirmiştir. Bu veriler, akaryakıt maliyetlerinin sektördeki belirleyici etkisini göstermektedir.

Sektör temsilcileri; akaryakıt, bakım-onarım, yedek parça, vergi ve sigorta giderleri yanında nakliye ücretleri, ödeme süreçleri, aracılık ilişkileri ve yükleme-boşaltma noktalarındaki uzun beklemeler nedeniyle ekonomik güçlükler yaşadıklarını belirtmektedir. Nakliye ücretlerinin kilometre ve yakıt maliyetlerini esas alan, işletme giderlerindeki değişimleri dikkate alan bir tarifeyle belirlenmesi talepler arasındadır. 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 11'inci maddesindeki taban ve tavan ücret belirleme imkânının uygulamadaki etkisi ve maliyet esaslı fiyatlandırma ihtiyacı araştırılmalıdır.

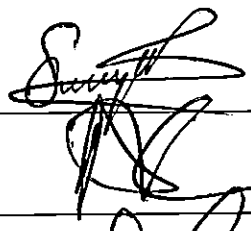
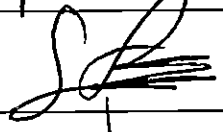
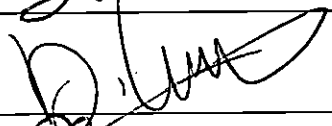
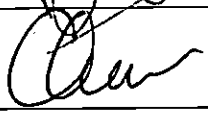
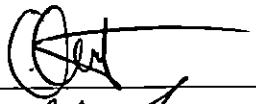
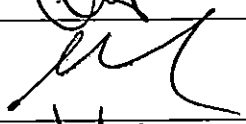
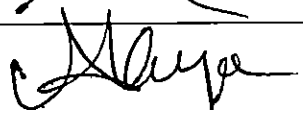
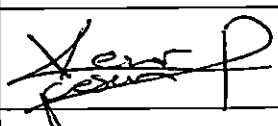
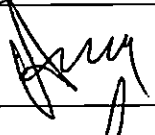
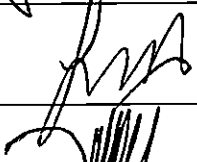
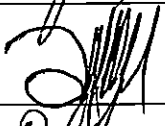
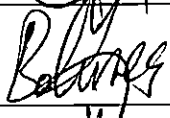
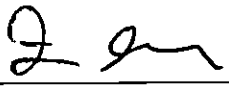
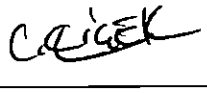
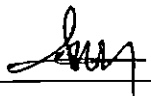
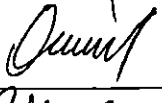
Yükleme ve boşaltma noktalarında uzun süre bekleyen araçlar yeni taşıma işi yapamamakta; bu sırada yakıt, işletme ve personel giderleri sürmektedir. Bekleme sürelerinin kayıt altına alınması, makul sürelerin belirlenmesi ve bu süreler aşıldığında taşımacıya bekleme ücreti ödenmesinin güvence altına alınması değerlendirilmelidir.

Yurt içi ve uluslararası taşımacılık arasındaki akaryakıt, vergi, yetki belgesi ve diğer maliyet farklılıkları; Türk taşımacılık şirketlerinin yurt dışında şirket kurmaya yönelme nedenleriyle birlikte incelenmelidir. Komisyonculuk ve aracılık ilişkilerinin nakliye ücretleri, taşımacıların pazarlık gücü ve ödeme süreçleri üzerindeki etkileri de araştırılmalıdır.

Hayvan taşımacılığında kulak küpelerinin kaybolması veya kayıt uyuşmazlıkları nedeniyle nakliyecilere uygulanan yaptırımlar yeniden değerlendirilmelidir. Nakliyecilerin sorumluluğu, kusurları ve müdahale imkanları dikkate alınarak belirlenmeli, kendi kusurlarından kaynaklanmayan durumlarda cezai yaptırımlarla karşılaşmaları önlenmeli ve mağduriyetlerini giderecek adil bir düzenleme yapılmalıdır.

Şoförlerin çalışma ve dinlenme koşulları da sektörün temel sorunlarındandır. Takograf uygulaması, yasal çalışma ve dinlenme süreleri, 100 ceza puanı nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasının mesleki faaliyetlere etkisi ve güvenli TIR parklarının kapasitesi araştırılmalıdır. Park alanlarının yetersizliği tehlikeli park durumlarına ve sürücülerin yasal dinlenme sürelerini aşmasına yol açabileceğinden, güvenli dinlenme alanlarının yeterliliği değerlendirilmelidir.

Bu nedenlerle; nakliye ücretlerinin belirlenme biçiminin, taşımacıların maliyet ve rekabet koşullarının, bekleme ücretlerinin, canlı hayvan taşımacılığındaki küpeleme uygulamalarının ve şoförlerin çalışma-dinlenme koşullarının ilgili kamu kurumları, meslek kuruluşları ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınarak bütünlüklü biçimde araştırılması; sektörün sürdürülebilirliğini, çalışanların haklarını, adil rekabeti, hayvanların izlenebilirliğini ve trafik güvenliğini gözeten çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17			
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	